

Namn på dokumentet: Tillsynsplan Alkohol, tobak och receptfria läkemedel

Version: 2.0

Dokumenttyp: Plan

Gäller: Tillsvidare

Revideras: Vid behov

Dokumentansvarig: Verksamhetschef
Myndighet, socialtjänsten

Senast ändrad: 2020-03-18

Beslutad av: Socialnämnden

Ärendenummer: 2020/8024

Tillsynsplan

Alkohol, tobak och receptfria läkemedel

Syfte

Syftet med tillsynsplanen är att få en struktur på tillsynsarbetet. I planen framgår det på vilket sätt och hur ofta tillsyn skall genomföras på olika typer av verksamheter.

Enligt Alkohollagen skall kommunen upprätta en tillsynsplan som skall skickas till länsstyrelsen. Något sådant krav finns inte i Lagen om tobak och liknande produkter eller i Lag om handel med vissa receptfria läkemedel, men dessa tas ändå upp i denna plan.

Tillsyn över verksamheter med serveringstillstånd

Alkohollagen är en social skyddslag med mål att begränsa alkoholens skadeverkningar. Tillgängligheten av alkohol begränsas genom att tillståndshavare ska uppfylla högt ställda krav för att få ett serveringstillstånd samt att efterleva alkohollagen efter att tillstånd har meddelats.

Förebyggande arbete

Genom information, rådgivning och utbildning skapas en grund för dialog, förståelse och samarbete mellan alkoholhandläggare och krögare.

Utbildning i Ansvarsfull alkoholserving hålls i samarbete med Habo och Jönköpings kommuner. Utbildningens innehåll är: alkoholens medicinska effekter, Alkohollagen, nöjesrelaterat våld, narkotikaproblem på restauranger, konflikthantering samt gemensamma diskussioner och erfarenhetsutbyten. Utbildningen riktar sig till krögare och serveringspersonal.

Yttre tillsyn

Den yttre tillsynen innebär en kontroll av att restaurangers alkoholserving sker i enlighet med tillståndet och att restaurangen inte bryter mot gällande lag i övrigt. Den yttre tillsynen består främst av besök på restaurangen.

Varje år bör minst en tillsyn genomföras hos varje tillståndshavare av serveringstillstånd i kontrollsyfte. Vid detta besök utförs kontroll av ordning och nykterhet i och utanför restaurangen, åldersgräns, matutbud, respekt för serveringstidens slut och marknadsföring av alkoholdrycker inne i lokalen.

Tillsynen kan vara samordnad med andra myndigheter såsom polismyndigheten, räddningstjänsten, miljönämnden samt skatteverket.

Inre tillsyn

Granskning av om företaget och dess företrädare fortfarande uppfyller alkohollagens krav på ekonomisk och personlig lämplighet genom att hämta in uppgifter från Bolagsverket, Kronofogden, Skatteverket och Polismyndigheten. En sådan inhämtning bör göras årligen. Granskning av restaurangrapporter och polisrapporter ingår också i den inre tillsynen.

Tillsyn över folköl och tobaksförsäljning

Försäljningsställets skyldigheter

Den som i näringsverksamhet bedriver försäljning av tobak och folköl eller servering av folköl skall anmäla detta till kommunen. Förutom kommunens tillsynsplikt så är även den som bedriver försäljning tvungen att utöva tillsyn, så kallad egentillsyn. I denna tillsyn ingår att försäljningsstället utarbetar ett program för sin tillsyn där det skall framgå hur personalen skall få information om alkohollagens och tobakslagens bestämmelser samt vilka rutiner som skall tillämpas vid försäljningen.

Tillsynens inriktning och omfattning

Kommunen har tillsammans med Polismyndigheten ansvar för tillsynen av folköls- och tobaksförsäljning. Kommunens handläggare besöker försäljningsställena minst en gång per år.

I kommunens tillsyn ingår att kontrollera:

- Att tobakshandlaren fortfarande uppfyller lämplighetskraven
- Att det finns ett egentillsynsprogram och att detta efterföljs
- Hur personalen sköter ålderskontrollen
- Att det finns skyltar om åldersgränser
- Att tobaksvaror är korrekt märkta
- Att matutbudet är tillräckligt för försäljning av folköl
- Att marknadsföringen följer lagen

Tillsyn av receptfria läkemedel utanför apotek

Kommunerna har i lagstiftningen fått ansvaret för kontroll av att regelverket följs och Läkemedelsverket har fått rollen som övergripande tillsynsmyndighet. Kommunens målsättning är att årligen besöka alla handlare som har anmält handel av vissa receptfria läkemedel till Läkemedelsverket. Tillsyn kan samordnas med tillsynen enligt alkohollagen och tobakslagen.

För att få lov att försälja receptfria läkemedel måste en anmälan till Läkemedelsverket göras.

Näringsidkaren ska utöva egentillsyn över försäljningen och hanteringen av läkemedlen och se till att det finns ett för verksamheten lämpligt egentillsynsprogram.

I samband med besöken kontrolleras bland annat skyltning av åldersgräns och att egentillsynsprogram finns som är anpassat efter verksamhetens behov och förutsättningar. Läkemedelsverket har tagit fram en checklista som används vid kontroll. Checklistan följer strukturen i läkemedelsverkets föreskrifter och vägledning och omfattar hela regelverket.

Finansiering

Tillsynen finansieras genom årlig tillsynsavgift i enlighet med av kommunfullmäktige fastställd taxa.

Mätbara mål

Målen ska mätas årligen och följas upp i verksamhetsplanen.

- Alla serveringsställen och butiker bör ha minst ett besök årligen av alkoholhandläggare.
- Tillsynen ska protokollföras och återrapporteras till tillståndshavaren eller butiksföreståndaren.